Delphi **Pronoia**

METODIX

Metodix.
Road to Futures

KÄYTTÖOPAS

Analyysi (DAE)

Delfoi-ekosysteemi — käyttöoppaat

Suomi

Versio 1.0 · 2026-11-10

Yhteyshenkilö: Hannu Linturi · hannu.linturi@gmail.com

Sisällys

ANALYYSI (DAE)

DAE-analyysi: putki, vaiheet ja laatuportit . . . 3

- Handoff sisään – mitä DAE lukee . . . 3
- Putki: 21 checkpointia, kahdeksan vaihetta . . . 3
- Laatumoottori – milloin ihminen tulee silmukkaan . . . 4
- Tuotokset . . . 5
- Entä jos DAE:tä ei ole käytössä? . . . 5

Analyysi (DAE) · analyytikko, tutkija, fasilitoija

DAE-analyysi: putki, vaiheet ja laatuportit

Analyysi (DAE)

DAE (Delphi Analysis Ecosystem) on ekosysteemin **tulkitseva** kerros. Siinä missä Pronoia kuvailee – *mitä paneeli sanoi ja miten näkemykset liikkuivat* – DAE vastaa kysymykseen *mitä se tarkoittaa*. DAE on menetelmällinen tulkinta-auktoriteetti, ja se toimii **laatuporttien (κ / QVG) ja ihmistarkistuksen** alla.

> **Raja pidetään tiukkana tarkoituksella.** Jos kuvailu ja tulkinta sekoittuisivat – tai jos apurit tuottaisivat ”valmiita” johtopäätöksiä – syntyisi valheellinen täsmällisyyden tunne. Pronoian raportti ei ole analyysi vaan sen lähtöaineisto; tulkinta tehdään DAE:ssä.

Handoff sisään – mitä DAE lukee

DAE vastaanottaa Pronoian **vientisopimuksen**: eDelphi-CSV, Handoff Package (JSON, jonka DAE CP-0/CP-2 lukee) ja DAE_STATE.json. Paketti kantaa orientaation, paneelimatriisin tyypin, argumenttitilan (teesit × jäsenet), episteemisen kattavuuden, perspektiivitiivistelmän ja validointitilan. DAE tarkistaa sopimuksen ennen aloitusta – virheellinen aineisto ei pääse hiljaa analyysiin.

Putki: 21 checkpointia, kahdeksan vaihetta

DAE-orkestraattori ajaa aineiston **21 checkpointin (CP-0…CP-20)** läpi, vaihe kerrallaan, operatiivisella kurilla ja käyttäjän valintapisteillä (User Choice Points). Vaiheet:

Vaihe	Checkpointit	Mitä tekee
Foundation (perusta)	CP-0…CP-2	Paneelin validointi (MaxPanelist, PQS) + kvantitatiivinen perusanalyysi (MaxQuant: jakaumat, klusterointi, ECI)
Content (sisältötrilogia)	CP-3…CP-5	Dialogianalyysi (MaxDA), argumenttianalyysi (MaxAA: Toulmin + episteeminen 7×3-koodaus), kriittinen diskurssianalyysi (MaxDiscourse)
System (järjestelmätrilogia)	CP-7…CP-10	Kausaalitasot (MaxCLA / syvyys), monitasoperspektiivi (MaxMLP / dynamiikka), soft systems (MaxCATWOE / tarkoitus) + adaptiivinen paneelitäydennys
Futures (tulevaisuus)	CP-11… CP-13	Heikot signaalit (MaxWS), signaalivalidointi, jännitekartta (MaxTension: dissensus)
Synthesis (suuri synteesi)	CP-14	Trilogioiden yhdistäminen (MaxGrandSynthesis): keystone, stabiilisuus, polyfoninen synteesi, falsifikaatio + perspektiivisyvyys
Report (skenaariot & raportit)	CP-15… CP-18	Skenaariot (MaxScenarios) + yleisökohtaiset sidosryhmäraportit (MaxReports)
Continuity (jatkuvuus)	CP-19… CP-20	Case-kirjasto: ajon tallennus ja oppi seuraavaan

Vaiheet on jaettu **trilogioihin**: sisältö (mitä paneeli argumentoi), järjestelmä (syvyys · dynamiikka · tarkoitus) ja tulevaisuus (signaalit · jännitteet). Synteesi kokoaa kaikki linssit yhteen.

Laatumoottori – milloin ihminen tulee silmukkaan

DAE:n laatumoottori varmistaa, että laadulliset checkpointit ovat valideja:

- **Smoke- ja adversariaalitestit** sekä **gate-validaattori** toimivat jokaisen vaiheen portteina.
- **κ (kappa)** mittaa koodauksen yhtenevyyttä; matala κ reitittää **ihmiskoodaukseen** (QVG – Quality Validation Gate).
- **RED ZONE** -vaiheet (synteesi, skenaariot, raportit) vaativat erityistä ihmisharkintaa.

Kun automaattinen varmuus ei riitä, analyytikko tuodaan silmukkaan – ja fasilitoija päättää, kuinka pitkälle tulkinnan tulisi ulottua. Tämä on kehityskaaren menetelmällinen vartija: delegointi ei tarkoita hallinnan menettämistä.

Tuotokset

Putki tuottaa lopulta **skenaariot** (useita polkuja: kausaalitasot, monitasoperspektiivi, jännitteet, soft systems) ja **yleisökohtaiset raportit** alkuperämerkinnöin (provenienssi). Synteesi on falsifikaatiotestattu ja keystone-validoitu – ei vaikutelma vaan jäljitettävä, porttien läpäissyt tulkinta.

Entä jos DAE:tä ei ole käytössä?

Kaikilla ei ole DAE-ekosysteemiä. Heille Pronoia tarjoaa **kuvailevat raporttimuodot** (tiivistelmä, teesikohtaiset tuloskortit argumentteineen, kierrosvertailu) HTML/PDF/Word-muodossa. Ne antavat kunnollisen yhteenvedon mutta pysyvät tietoisesti kuvailevina – eivät korvaa DAE:n tulkintaa.

Lähteet: help/06-dae; DAE-ydin (dae-core) ja vaihemoduulit.